

Контрольний список для GBV Основні засади для центрів прийому

Коли групи людей розміщуються в спільних приміщеннях існують ризики гендерного насильства (ГН), особливо стосовно жінок і дівчат, але також для дітей, які подорожують без супроводу дорослих. Тим не менш, вчинення кількох простих дій може допомогти активно ідентифікувати та зменшувати подібні ризики. Цей контрольний список¹ визначає деякі елементи, які варто взяти до уваги в контексті функціонування центрів прийому для біженців.

Безпосередні потенційні ризики гендерного насильства	
<p>Спільні спальні зони</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Не розділяйте сім'ї наскільки це можливо. ☐ Забезпечуйте перегородки для приватності – ширми, шторки, тощо – між спальними місцями для різних сімей. ☐ Визначайте спальні місця таким чином, щоб відокремити сім'ї, які складаються лише з жінок та дітей від інших.² ☐ Забезпечуйте нагляд дорослих за дітьми без опіки в режимі 24/7 (в ідеалі для всіх дітей цієї категорії, але, як мінімум для дітей у віці до 10-ти років). ☐ Для дітей без супроводу дорослих – влаштуйте окремі зони для 1) старших хлопчиків, 2) старших дівчат, 3) малолітніх дітей.³ ☐ Забезпечте механізм оскарження та наступний контроль зворотного зв'язку та скарг, і своєчасної відповіді на них іншими сторонами. 	<p>Персонал</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Переконайтеся, що персонал/волонтери в усіх центрах включає жінок і чоловіків, а також працівників служби охорони та перекладачів. ☐ Зважаючи на те, що більшість біженців – це жінки та діти, є рекомендованою більша кількість жінок серед персоналу. ☐ Волонтери мають бути зареєстровані. ☐ Майте принаймні одного працівника/волонтера, який розмовляє українською або російською мовою. ☐ Уникайте спілкування наодинці, без нагляду, між персоналом та дітьми. ☐ Переконайтеся, що весь персонал ознайомився, підписав і пройшов навчання на тему кодексу поведінки. ☐ Переконайтеся, що весь персонал пройшов навчання щодо діяльності по принципу «не нашкодь», як безпечно справитися з ситуаціями виявлення випадків гендерного насильства та може скерувати їх в рекомендованому напрямку. Приклад кодексу поведінки: Англійською мовою ☐ За можливості майте на місці навченого консультанта або соціального працівника для надання негайної допомоги. В іншому випадку, майте контактну інформацію доступної підтримки та зробіть цю інформацію доступною для тих, хто її потребує (постери, інформаційні столи, тощо) в різноманітних і належних форматах. ☐ Переконайтеся, що ролі та сфери відповідальності персоналу зрозумілі мешканцям центру
<p>Доступність послуг</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Підтримуйте доступ до наявного харчування, одягу, SIM карт і базових послуг (наприклад, медичних, надання допомоги у випадках психічних захворювань та послуг психологічної підтримки в центрах прийому, чи поблизу). ☐ Надавайте інформацію про можливість дістатися транспортом до місць надання послуг (надавайте мапи). ☐ Володійте інформацією про існуючі сервіси підтримки та можливості спрямування до них з локації, де ви працюєте. Вона має бути загальнодоступною та в різних форматах. ☐ Інформаційно-довідкові матеріали на випадок виявлення випадків гендерного насильства мають постійно оновлюватися. 	<p>Сторонні відвідувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Запровадьте моніторингову систему (стіл реєстрації, тощо) для всіх візитів до центру (входи/виходи) ☐ Вимагайте у всіх відвідувачів пред'являти документи та розписуватися про вхід/вихід з центру.
<p>Нестача приватності/безпеки в місцях спільного користування (туалети, ванні кімнати, кімнати для перевдягання, тощо)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Створіть окремі зони в залежності від статі. ☐ Забезпечте достатнє освітлення в спільних зонах. ☐ Встановіть двері, які зачиняються з-середини. 	

¹ Адаптовано з UNICEF Tip Sheet: Basic safety considerations for evacuation centers, 27 серпня 2021

² Надмірне розділення/ізоляція також може бути проблематичним. Важливо тримати чіткий баланс між приватністю та належним доглядом в залежності від доступних опцій.

³ Див. вище в цьому пункті контрольнього списку.

Контрольний список для GBV

Основні засади для центрів прийому

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Використовуйте непрозорі матеріали для облаштування душових та туалетів. ☐ Забезпечте доступність засобів для менструальної гігієни (і опції для миття/викидання) в різних локаціях. ☐ Проводьте перевірки безпеки та створіть можливість для жінок і дітей дати зворотний зв'язок та озвучити занепокоєння, якщо таке виникне. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Заохочуйте персонал та волонтерів носити уніформу/інший одяг, який дозволить чітко ідентифікуватиме їх працедавця. ☐ Переконайтеся, що персонал та волонтери знають як реагувати на візити журналістів до центру. Журналісти в жодному випадку не повинні мати доступ до дітей без згоди батьків/опікунів. ☐ ЗМІ та іншим не дозволено шукати жертв ГН.
<p>Грошова допомога</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Надавайте особам з особливими потребами інформацію про реєстрацію для отримання грошової допомоги та про місця її оформлення (пункти реєстрації). ☐ Надавайте достовірну інформацію про програми грошової допомоги для осіб, які перебувають в зоні особливого ризику. 	
<p>Інші потенційні ризики</p>	
<p>Подальший переїзд/ завершення перебування в центрах прийому</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Надавайте інформацію про те як шукати допомогу та як звертатися за наданням прихистку. www.help.unhcr.org ☐ Надавайте інформацію жінкам і дітям про сервіси, доступні на їхньому шляху, включаючи безпечні притулки (наприклад, марковані мапи з відомими сервісами, Blue Dots/Блакитні пункти). ☐ Надавайте інформацію про можливості віднайдення та возз'єднання з сім'єю для дітей, які подорожують без нагляду дорослих та сімей, які були розділені, навіть якщо вони подорожують. https://familylinks.icrc.org 	<p>Приватне розміщення (лише для дорослих)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ На запит надавайте інформацію про можливості приватного розміщення, зареєстрованого в органах місцевої влади або перевірених неурядовими організаціями (НУО). ☐ Запитуйте людей, які пропонують приватне поселення, чи вони зареєструвалися в органах місцевої влади чи НУО. Скеруйте їх до відповідних установ з цією метою. ☐ Надавайте перекладену інформацію про ризики приватного поселення, включаючи торгівлю людьми і де отримати допомогу у випадку необхідності. ☐ Поширюйте звернення кампанії УВКБ ООН 'Залишайся в безпеці'. ☐ Вимагайте ідентифікацію та реєстрацію для будь-кого, хто приходить забрати людину з центру прийому.

Процеси та системи, які можуть бути запроваджені, щоб допомогти в поліпшенні та підтриманні безпеки:

1. Використовуйте контрольний список ГН для проведення рутинного моніторингу ризиків, перерахованих вище.
2. Запровадьте регулярний механізм зворотного зв'язку через обговорення в фокус групах, використання скриньок для пропозицій, чи гарячих ліній, де люди можуть безпечно заявити про своє занепокоєння, щодо неналежної поведінки в тому числі.
3. Зв'яжіться зі спеціалізованими службами (всередині чи поза пунктами) через встановлені канали ГН – особливо зі службами сексуального та репродуктивного здоров'я, психологічної підтримки та у справах насильства за статевою ознакою – куди можна адресувати у випадку необхідності та на підставі інформованої згоди.

Контрольний список для GBV Основні засади для центрів прийому

4. Навчайте персонал, включаючи волонтерів, розпізнавати ознаки важкого становища/насильства, надавати першу психологічну допомогу, надавати відповідні рекомендації в ситуаціях насильства (див. додаткову інформацію про реагування на виявлення випадків ГН нижче).
5. Запровадьте систему для підтримки персоналу/волонтерів та їх само-допомоги.

Не нашкодь

- Не намагайся активно шукати чи розслідувати випадки жорстокості/насильства. Якщо хтось викликає у вас занепокоєння, спитайте поради у колег, які працюють з ГН чи Захистом Дітей.
- Якщо в ситуацію залучена дитина, поговоріть з координатором Захисту Дітей, доступним на місці.

Що робити, якщо хтось каже вам, що має досвід ГН

1. **Приготуйтеся завчасно.** Майте інформацію про доступні служби підтримки та рекомендовані канали ГН в місці, де ви працюєте.
2. **Негайна безпека і підтримка мають бути в пріоритеті.** Оцінюйте, чи перебуває особа в безпосередній небезпеці. Запитайте, чи має вона бажання поговорити в тихому і приватному місці. Підтримайте її (іноді допомагає пропозиція склянки води) і говоріть простою підтримуючою мовою.
3. **Слухайте.** Слухайте, про що говорить; скажіть, що те, що сталося не їх вина; і запитайте як ви можете допомогти. Будьте спокійними і терплячими, не висловлюючи судження. Пам'ятайте, що вся інформація, якою з вами поділилися – конфіденційна. Дозвольте людям висловлювати свої почуття власними словами і ніколи не підштовхуйте до надання більше деталей, ніж вони готові поділитися.
4. **Скеровуйте.** Надавайте інформацію про доступні служби підтримки/реагування. Запитайте, чи є хтось, кому вони можуть довіряти, хто може допомогти дістатися цих служб підтримки. Залишайтеся з особою, допоки вона не почне відчувати себе в безпеці, чи в товаристві іншої довіреної особи.

Завантажте на смартфон додаток “Кишенькове керівництво з гендерного насильства”/“GBV Pocket Guide” і перегляньте його зміст: [iPhone](#); [Android](#) який включає інформацію про безпечне виявлення і також випадки відсутності в центрі працівника з ГН. Будь ласка проконсультуйтеся з координатором з ГН, щоб отримати актуальну інформацію та попросити про навчання на тему ГН чи про підтримку.

Інші ресурси:

- [Керівництво з ГН](#) для інтеграції інтервенцій за статевою ознакою при наданні гуманітарної допомоги
- [Кишенькове керівництво з ГН](#) про реагування на виявлення випадків гендерного насильства
- Ресурси з ГН та відео польською та українською мовами на порталі даних [Польща ГН під-сектор](#)